

Proiektu Estrategikoen eta Industria Administrazioaren zuzendaria
Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila. Eusko
Jaurlaritza.

Donostia kalea, 1. 01010 Vitoria-Gasteiz (Araba)

Gaia:

"Solaria Zierbana Solar 2", "Solaria Zierbana Solar 3" eta "Solaria Zierbana Solar 4" instalazio fotovoltaikoei eta horiei lotutako ebakuazio-azpiegiturei dagokienez Solaria Eguzki Sorkuntza SL sustatzaileak aurkeztutako proiektuari eta ingurumen-inpaktuaren azterketari alegazioak aurkeztea, eta banakako proiektuetarako administrazio-baimenaren izapidetzea eta batera egindako ingurumen-inpaktuaren azterketa eteteko eskatzea.

Izen-abizenak

NAN

Jakinarazpenetarako helbidea

.....

PK

Posta elektronikoa

Urtebete baino gehiago daramagu ikusten eta jasaten nola Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila elektrizitatea sortzeko planta eolikoak eta fotovoltaikoak instalatzeko enpresa pribatuen eskaera pila ari den tramitatzen, lurralde- eta hirigintza-esparru juridiko egokirik izan gabe.

Eusko Legebiltzarrak, 2009ko uztailaren 18ko legez besteko proposamen baten bidez, 2002an onartutako Energia Eolikoaren Lurralde Plan Sektoriala bertan behera uzteko eskatu zion Eusko Jaurlaritzari, plan sektorialean jasota ez zeuden sorkuntza eolikoko instalazioak tramitatzeagatik, eta industria eolikoak eraikitzeke beharrezkoak ziren

administrazio-baimenen tramitazioa eteteko. Halaber, ahalik eta lasterren instituzioen eta gizartearen adostasunean oinarritutako plan sektorial berri bat egiteko eskatu zion.

Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Saila, Energia Berriztagarrien Plan Sektorial berririk onartu gabe eta 2009az geroztik onartutako lurralde- eta hirigintza-antolamenduko tresnak kontuan izan gabe, Araban, Bizkaian eta Gipuzkoan barreiatutako parke eoliko eta fotovoltaikeen instalazio ugarietarako baimenak izapidetzen ari da. Horrek lurzoru eremu handia okupatu beharra eragingo du, ekoizpen-ekimenei inolako mugarik edo ordenamendurik jarri ez zaielarik, eta alde zaurgarri eskala egokian planifikatu gabe dagoelarik okupatzeko egokiagoak diren erabileren eta lurzoruen antolamendua, Europako funtsen laguntza handiak iritsi direlako, sustatzailearen nahiaren esku utzirik energia berriztagarria sortzeko instalazio horien kokapena eta instalatu beharreko potentzia hautatzea.

Euskal Autonomia Erkidegoan indarrean dauden Lurralde Plan Partzialetan energia berriztagarriei buruz jaso diren alderdi bakanak iraungita dagoen Energia Eolikoaren 2002ko Plan Sektorialean ezarritakoei buruzkoak dira, eta haien berrikuspena Energia Berriztagarrien Plan Sektoriala, zeina hasierako tramitazio-fasean baitago, onartu arte atzeratu da.

Egoera desarautu hori elektrizitatea sortzeko industria pribatuaren interesei lotua dago, Eusko Jaurlaritzak berotegi-efektuko gasen emisioak murrizteko helburuak eta jomugak garatzeko politika aktiboak sustatu eta garatzeko bere gain hartzearekin baino areago; hau da, ekonomiaren deskarbonizazioa lortzeko Euskadik trantsizio energetikoa lortzeko instalazioak izatearekin baino areago.

Aurreikuspen falta hori ez dator bat gobernantza on batekin, eta populazio urriko udalerrietan plaka fotovoltaikoak eta errotak instalatzeko proiektuak ingurumen-, gizarte- eta ekonomia-arloko gatazkak sortzen ari dira landa-ingurune biztanleekin, zeinaren mesedetan egin nahi baita, ustez. Biodibertsitatearen suntsiketa geldiezina eta laborantza-lurren, baso-lurren eta larreen galera azkartzen ari da; landa-bizitzaren aldeko apustua egin zutenei lurraldetik alde egin arazten die, landa-garapen jasangarriko proiektuak hautsita; azken batean, horiek bertan behera utzarazi beharra eragiten du, objektiboki baloratu gabe eta erritmo berarekin bultzatu gabe trantsizio energetikoa lortzeko bitarteko

jasangarriagoak edo osagarriak, hala nola kontsumo arduratsua, energia-eraginkortasuna eta sorkuntza banatua eta parte-hartzailea. Bestalde, ez da aurretiazko gizarte-adostasuna bilatu; aitzitik, bide librean eman zaio proiektu berriztagarri pribatuen uholde horri, benetako parte-hartze eta inplikazio sozialik gabe eta zuzenean eragindako bizilagunei zor zaien gardentasun, informazio eta errespeturik gabe.

Dirudenez, alde batera utzi da Europar Batasunaren energia-politikaren printzipio gidaria: "lehenik eta behin, energia-eraginkortasuna", zeina lehendabizi eskaeraren murrizketarekin hasten baita eta behar-beharrezkoa den energiaren ekoizpenarekin jarraitzen baitu. Horregatik guztiagatik:

Honen bidez, agertu eta azaltzen dut:

Lehenengoa

Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailak iragarki bat argitaratu zuen 2024ko maiatzaren 2ko EHAAn, jendaurrean jartzeko "Solaria Zierbana Solar 2", "Solaria Zierbana Solar 3" eta "Solaria Zierbana Solar 4" izeneko planta fotovoltaikoen proiektuaren eta horiei lotutako ebakuazio-azpiegituren eta ingurumen-inpaktuaren azterketaren aurretiazko administrazio-baimenen eta ingurumen-inpaktuaren adierazpenaren eskaerak.

Haren bidez jakinarazten da, martxoaren 31ko 48/2020 Dekretuak (zeinak energia elektrikoaren ekoizpen, garraio eta banaketako instalazioen administrazio-baimenen prozedurak arautzen baititu) 10. artikuluan, sektore elektrikoari buruzko 24/2013 Legean eta Euskadiko Ingurumen Administrazioari buruzko 10/2021 Legean aurreikusitako ondorioetarako, banakako proiektuak eta ingurumen-inpaktuaren azterketa batera aurkeztu direla.

Eta informazio hori jendaurrean jartzen da interesdunek eta herritar orok aztertu ahal izan dezaten; halaber, adierazten da izapide honetan egindako alegazioak bitarteko elektronikoen bidez aurkeztu behar direla nahitaez, 30 egun balioduneko epean, Arabako Industria Administrazioaren Lurralde Ordezkaritzan.

Bigarrena

Jendaurrean jarritako prozedurari eta dokumentuei dagokienez, legez ezarritako epean, honako alegazio hauek adierazi nahi ditut:

Alegazioak:

1.- Informaziorako eta parte hartzeko eskubideaz

Eusko Jaurlaritzako Proiektu Estrategikoen eta Industria Administrazioaren Zuzendaritzaren tramitazioa, "Solaria Zierbana Solar 2", "Solaria Zierbana Solar 3" eta "Solaria Zierbana Solar 4" planta fotovoltaikoei dagokien zentral fotovoltaikoari eta horiei loturik Araba eta Bizkaia zeharkatzen dituzten ebakuazio-azpiegiturei buruzkoa.

Hainbat lurralde-eremu funtzionali (Araba Erdialdea, Laudio, Enkarterri eta Bilbo Metropolitarra) eragiten dieten parke eta ebakuazio-linea horiek izapidetzeko, partaidetza-prozesu bat garatu beharko litzateke, eta, indarrean dagoen araudiaren arabera, herritarrek ingurumen-erabaki estrategiko horri buruzko iritzia eman ahal izan behar lukete. Zehazki, herritarrek parte hartzeko baldintza hauek bete beharko lirateke: a) proposamenak ulergarriak izatea, b) jendearen eskura jartzea, c) herritarrek oharrak egiteko eta iritziak emateko aukera guztiak irekita izatea, d) parte-hartzearen emaitzak behar bezala kontuan hartzea, e) hartutako erabakiak, bai eta erabaki horien oinarri izan diren arrazoi eta kontsiderazioak ere, herritarrei behar bezala jakinaraztea, eta f) ingurumenari buruzko informazioa euskarri egokietan eskuratzeko aukera ematea, herritarrei programa informatiko konplexuak ezagutu beharra eskatu gabe.

Izan ere, Industria Ordezkaritzak proiektuari buruzko informazioak formatu bereziko planoetan aurkeztu ditu, eta horrek herritarrei informazioa eskuratu ahal izatea oztopatzen die.

2.- Hirigintza- eta lurralde-zuzenbideaz.

Euskal Autonomia Erkidegoa hegoaldeetik iparraldera zeharkatzen duten hiru industria fotovoltaiko eta ebakuazio-linea bakarraren eraikuntza prozedura desegoki baten bidez gauzatzen ari da; hain zuzen ere, hirigintza- eta lurralde-estaldurarik ez duten industria-instalazioak onartuta; izan ere, parke fotovoltaikoak eraikitzeke eta 400 kV-ko ebakuazio-sare komuna egiteke, udal-esparruko hirigintza-plan bereziak behar dira, proiektu fotovoltaiko eta ebakuazio-linea horiek lurralde-antolamenduko eta hirigintzako tresnetara egokitzen diren mekanismoak, tresnak eta moduak ahalbidetzeko.

Ebakuazio-linearen soluzioa 220 Kv/400 Kv-ko goi-tentsioko linea batean oinarrituta planteatzea, Arabako lurraldean kokatutako hiru parke fotovoltaikoren sorkuntza elektrikotik, bakoitza ia 50 Mw-ko potentziakoa, Zierbenako azpiestazio elektrikoraino, estatuko sare elektrikora konektatzeko, soluzio desegokia eta neurritz gainerakoa da.

Haren trazadurak inpaktu sozial handia du; Euskal Autonomia Erkidegoa hegoaldeetik iparraldera zeharkatzen du, Arabako 10 udalerriri eta Bizkaiko 8ri eragiten die, eta zortasunak sortzen ditu lurzoru urbanizaezineko 3.500 partzela baino gehiagotan. Indarrean dagoen hirigintza-araudiaren arabera, horiek eraikitzeke administrazio-baimenik onartu aurretik, transformazio-zentroetarako eta azpiestazio elektrikoetarako plan berezi bat onartu beharko litzateke.

Lurzoru urbanizaezinean zentral fotovoltaiko bat ezartzeko plan berezi bat onartu beharra dagoela ondorioztatzen da Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko 2/2006 Legetik eta 2007an onartutako Lurraldearen Antolamenduaren Gidalerroetatik. 2/2006 Legeak horrelako planak onartzea aurreikusten du azpiegiturak ezartzeko, lurzoru urbanizaezinari eragiten dietenean aurreikusitako mugak errespetatuz. Lurzoru urbanizaezin gisa sailkatutako lursailetan onartutako erabilera eta jarduerak dira Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan eta gainerako lurralde- eta hirigintza-plangintzan berariaz zehaztutakoak.

Euskadiko Ingurumen Administrazioari buruzko abenduaren 9ko 10/2021 Legeak horiek sustatzen dituzten pertsona fisiko eta juridikoen, publikoen eta pribatuen eskubideak eta betebeharrak zehazten ditu, eta pertsonen garapenerako ingurumen egokia izateko herritarrek duten eskubidea azpimarratzen du, ekonomia jasangarria bultzatzen baitu baliabide naturalen kudeaketa eraginkorraren bidez, klima-aldaketaren eragina

mugatuko duen gizarte hipokarbonikoa sustatze aldera. Jarduera sailkatu gisa ezartzen ditu jarduera hauek: ingurumenari, pertsoneri edo haien ondasunei kalteak eragin diezazkieketenak, kalte horiek sortzeko arriskuak sor ditzaketenak edo pertsoneri eragozpenak sor diezazkieketenak, titulartasun publiko nahiz pribatukoak izan.

49. artikuluan eta (IC eranskina) 2022ko urtarrilaren 21eko BOEn. Energia elektrikoa ekoizten duten instalazioei dagokienez, energia berriztagarria energia elektriko bihurtzeko eta biltzeko instalazioak barne, 100 kW-tik gorako potentzia instalatua dutenak eta transformazio-zentroak jarduera sailkatuaren udal-lizentziaren araubidearen mende daude, titulartasun publiko nahiz pribatukoak izan.

3.- Energia fotovoltaikoaz.

Aurkeztutako ingurumen-inpaktuaren azterketak (IIA) ez dio inolako erreferentziarik egiten lurzoru urbanizaezinaren hirigintza-antolamenduaren bateragarritasunaren arazoari. Era berean, ez da aipatzen instalazioak bateraezinak direla lurraldea antolatzeko arauetan eta nekazaritza eta basogintzako plan sektorialean ezarritako mugekin.

Hiru instalazio fotovoltaiko, bakoitza 50 Mw-koa, dituen ebakuazio-sareari dagokionez, ez du trazadurarik aurreikusita 2021eko Energia Berriztagarrien Lurralde Planaren hasierako dokumentazioan jasotzen den azpiegitura-planoan. Haren kokapena, zeina ez baita herritarren partaidetza-prozesu baten bidez erabaki, esku-hartze hori indarrean dagoen ordenamendu juridikoaren aurkako bihurtzen du nabarmen, eta, hortaz, erabateko deuseztasuna deklaratzeko moduko akatsa izango luke.

4.- ingurumen-inpaktuaren azterketaz.

Aurkeztutako ingurumen-inpaktuaren azterketak ez ditu aztertzen Araban eta Bizkaian dauden erdi-tentsioko eta goi-tentsioko sare elektrikoekiko interferentziak, ezta Aiarako lurraldean eraiki nahi diren proiektu eolikoekiko afekzio eta interferentziak ere. Orobat, ez du jasotzen eraiki nahi den instalazioak hirigintza- eta lurralde-araudia betetzen duela ziurtatzen duen hirigintzako udal-ziurtagiri nahitaezkoa.

Euskal Autonomia Erkidegoan, ez daukagu energia berriztagarria ebakutzeko eta banatzeko azpiegitura elektrikoaren planik, ez dira berrikusi Arabako, Laudioko, Enkarterriko eta Bilbo Metropolitarrako Lurralde Plan Partzialak, zeinak kokalekuak gehitzeko beharrezkoak baitira, eta ez dago proiektu fotovoltaiko horren eta ebakuazio-sarearen hirigintzako udal-ziurtagiririk.

Inpaktu-azterlanean ez da kontuan hartzen lehendik dauden edo izapidetze-prozesuan dauden beste azpiegitura batzuk, hala nola inguruan diren Larragorri, Ferosca II eta Las Americas industria eolikoak, zeinak ingurumen-, osasun- eta gizarte-faktoreetan ondorio sinergikoak eta/edo metagarriak eragin baititzakete.

Era berean, ez da aztertzen proiektuaren garapenak eta ustiapenak paisaia eta landa-garapenean izan dezakeen eragina, ez ebakuazio-instalazioen anomalia edo akats larriek sor dezaketen baso-sute arriskua.

Proiektuaren errentagarritasun ekonomikoari buruzko azterketek agerian uzten dute proiektuaren sustatzaileari dakarkion onura ekonomikoa, bai eta lizentziek eta zergek udalei dakartzkieten irabaziak. Ez dira, ordea, baserrien desekonomiak eta balio-galerak aztertu, ezta parketik gertu dauden nekazaritza-turismoko etxeei eta haien nekazaritza-jarduerei sor dakizkiekeen galerak ere. Era berean, ez dira kontuan hartzen turismo ekologikoko jardueretan gerta daitekeen beherakadak eragin ditzakeen negozio-galerak.

Alderdi horiek guztiek agerian uzten dute eskasa dela inpaktu-azterketa, ez baitu landa-daturik jasotzen, ez Araba Erdialdeko, Laudioko, Enkarterriko eta Bilbo Metropolitarrako eremu funtzionaletan duen eragina aztertzen, ez Eusko Jaurlaritzako funtzionarioek babestutako ingurumen-jarraipeneko programarik planteatzen.

5.- Erriberabeitia eta Zierbenaren arteko proiektu fotovoltaikoen eta 100 km-ko ebakuazio-sarearen paisaia-eragina eta desekonomia.

Nabarmena da 100 km-ko luzera duen 200kv/400 kv-ko aireko sare batek Arabako eta Bizkaiko lurraldearen paisaia izango lukeen inpaktua, 14 udalerrri eta ikuspegirik zabalenerako lekuak zeharkatzen baititu, bertako biztanleentzat zerumuga eta erreferentzia ezinbesteko direnak.

Parkeen eta haien ebakuazio-lineen kokapenek beren eraginpean hartzen duten eremua landa-eremua da nabarmenki, populazio sakabanatua du ezaugarri, eta lehen sektoreko jarduerak ditu nagusi. Paisaiaren, inguruko udalerrien eta lurraldeko naturaguneen edertasun erakargarriak eremu horretan garatzen diren ekintzak modu integratuan egitea eskatzen du, lurraldearen izaerarekin koherentea izatea, eta bertako balio paregabeak zaintzea, haietan baita bere potentzialtasunik handiena, dagoena indartu eta hobetzeko.

Hauek dira proiektuaren eraginpean dauden 17 udalerrak: Erriberabeitia, Erriberagoitia, Iruña Oka, Vitoria-Gasteiz, Zigoitia, Zuia, Urkabustaiz, Urduña, Amurrio, Aiara, Okondo, Gueñes, Galdames, Barakaldo, Trapagaran, Abanto eta Zierbena. Horietan guztietan landa-eremuko biztanleria etengabe galduz joan zen industrializazioaren urteetan, eta Araba Erdialdeko eta Bilbo Metropolitarrako eremu funtzionalerako garrantzi handiko lurralde-aktibo bihurtu dira. Biztanleria-dentsitate txikiko udalerrak dira, naturarekin kontaktuan egiten den turismo- eta aisialdi-jardueretarako potentzial handikoak, oso erakargarriak bizitegi-eremu gisa, duten bizi-kalitate ona eskaintzen dutelako eta Vitoria-Gasteiztik eta Bilbo Metropolitarretik hurbil daudelako.

Ez litzateke 200kv/400kv-ko goi-tentsioko sarerik ezarri behar energia elektrikoa ebakutzeko, garraiatzeko, banatzeko eta biltegitatzeko sare elektrikoaren azpiegiturarik planifikatu gabe.

Inguruko herrietako presio demografiko handiak eta herritarrek mendira joateko duten zaletasunak beren balio natural, arkeologiko, etnografikoez eta kulturalaz, eta faunaren eta paisaiaren balioaz jabetzea eragiten dute. Mendiak energia eolikoa sortzeko azpiegiturekin eta haien lotutako garraio-lerroekin industrializatzea erabat bateraezina da landa-lurraldeari eman nahi zaion erabilera sozial, kultural, emozional eta zerbitzuzkoarekin. Alderdi horiek lurralde-antolamenduan eta eremu funtzionaletako LPPetan jasota daude.

Gainera, Energiaren Plan Sektoriala onartu gabe dago, ez du ebaluazio estrategikoaren adierazpen positiborik, ez eta Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamendurako Batzordearen eta Eusko Jaurlaritzaren onespenez ere. Bestalde, paisaiaren babesari buruzko azterketa falta da, Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde-antolamenduan

paisaia babestu, kudeatu eta antolatzeari buruzko 90/2014 Dekretuak agintzen duenez.

Abeltzaintza-sektoreak etorkizun zalantzazkoa duelarik eta larreak arian-arian bertan behera uzten ari direlarik, ingurumena errespetatzen duen turismoa dugu biztanleria finkatzeko, ondarea kontserbatzeko eta Arabaren garapena ahalbidetzeko aukera bakarretakoa. Aukera horren alde egitea bateraezina da ebakuaziorako eta banaketarako azpiegitura elektrikoak eta elektrizitatea sortzeko zentralak eraikitzearekin.

Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailak eragina minimizatu nahi du, ingurumeneko organo eskudunak, zeina Ekonomiaren Garapen eta Jasangarritasun Saileko sailburuordetza bat den, egindako Ingurumen Adierazpen Estrategiko baten bidez.

Egokia da parke elektrikoak plangintzarik gabe eraikitzeak udalerriei dakarkien kostu ekonomikoa ebaluatu dadila exijitzea. Horregatik, komeniko litzateke landa-turismoari lotutako jardueretan duen eragina jasotzen duten balorazio ekonomikorako tresnak erabiltzea; horrela, behar bezala ebaluatu ahal izango lirateke txangozale, ibiltari edo turista gutxiago egoteak eragindako kalte ekonomikoak, lurraldearen landa-bokazioari lotutako jarduera ekonomikoen garapenaren aldeko elementua baitira.

6.- Eusko Legebiltzarra.

Gogoratu behar da 2009. urtean Eusko Legebiltzarrak -Legez besteko proposamen baten bidez, zeinaren bidez Legebiltzarrak bere irizpena adierazten baitu- Eusko Jaurlaritzari eskatu ziola, kontrako botorik gabe, industria eolikoak izapidetzeko espedienteak geldiarazteko beharrezko xedapenak ebatz zitzala energiaren plan sektorial berria egin arte. Argi dago Eusko Jaurlaritzak eta Aldundiak saihestu egiten dutela legez besteko proposamen hori betetzea. Ez dago legez besteko proposamenak Jaurlaritzarentzat lotesleak ez direla bermatzen duen txosten juridikorik; lotesleak ez badira, trikimailuak dira. Egoera horren ondorioetako bat da Gobernuak ez hartzea bere gain Legebiltzarraren ekimena exekutatzeko betebeharra, Demokraziaren gainbeheraren adierazgarri.

Azkenik, adierazi behar da Euskal Autonomia Erkidegoan ezartzen diren energia berriztagarriak sortzeko planten, deskarga-puntuen eta

ebakuazio-sareen kokapena Administrazio Publikoak proposatu behar dituela, ez ekimen pribatuak.

Horregatik guztiagatik:

Eusko Jaurlaritzako Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Saileko Proiektu Estrategikoen eta Industria Administrazioaren Zuzendaritzari eskatzen diot idazki hau aurkeztutzat jo dezala, bertan jasotako alegazioak adierazitzat jo ditzala, eta, alegazio horiek aintzat hartuta, EZ DITZALA BAIMENDU 2024ko maiatzaren 2ko EHAAn jendaurrean jarritako "Solaria Zierbana Solar 2", "Solaria Zierbana Solar 3" eta "Solaria Zierbana Solar 4" instalazio fotovoltaikoen eta horien ebakuazio-azpiegituren banakako proiektuak eta baterako ingurumen-inpaktuaren azterketa.

Izpta.

....., 2024ko